

Hyväksyttäviä (vai ei?) sanoja

Ihan ensiksi pitää palata edelliseen juttuuni, vähän niin kuin lehdet julkaisivat oikaisuja. Kerroin siinä huvittavista käännöskukkasis-ta televisio-ohjelmissa ja tietenkin unohdin sen hauskimman, ainakin omasta mieles-täni. National Geographic -kanava lähette-lee paljon toista maailmansotaa käsitteleviä ohjelmia ja siellä törmäsin tähän: Stalin's organ oli käännetty Stalinin elimeksi! Oike-asti tietenkin tarkoitettiin Stalinin urkuja, jotka olivat Neuvostoliiton raketinheittämiä. Tunnettiin myös nimellä Katjuša.

Mutta asiaan. Tiedättekö, mikä on jytkyli? Minä en tiennyt ennen kuin sain hommak-si arvioida Sanaseppojen lehteen uuden ristikkójulkaisun, Pop-ristikot. Se tuli vas-taussanaksi pääkuvaan, jossa oli shakki-nappuloita. Koska en ymmärtänyt sanaa, katsoin tietenkin Googlesta, joka selitti, että sana tarkoittaa Li Anderssonin ääni-vyöryä meppivaaleissa! Miten se liittyy shakkiin, ei ole vielä valjennut.

Lehden "esipuheessa" kerrotaan, että tarkoitus on päästä eroon vanhoista fak-kisanoista ja päivittää ristikoiden kieli ny-ky aikaan. Minä olen vanhan liiton risti-konratkoja, joten suonette anteeksi etten pidä arvossa vastaussanaa "saatanasti", "bitch", "takis", jonka vihjeenä "mulletti" (tarkoittaakohan takatukkaa?), tai "dikki", jonka vihjeenä näitisti piirretty miehen elin (olisikohan Stalinin?).

Lehti on aika selkeästi suunnattu nuorisol-

le, niin paljon se sisältää slangi-ilmaisuja, musiikkiin liittyviä ilmaisuja, samoin nuorisomuotiin. Minä kun en puhu nuorisoa, niin en osaa sanoa, ovatko ilmaisut oikeita ja edelleen ajankohtaisia. Ainakin erilaiset popparit tuntuvat nykypäivänä olevan ker-täkäyttökamaa, joten nämäkin ristikot saat-tavat vanheta pikemmin kuin kuvitellaan.

Pääosa sanastosta on ihan käypää kamaa, ristikot ovat siistejä, teksti luettavaa ja ku-vat selkeitä, mutta...

Pääkuvat ovat asia erikseen. Jos kuvassa on vesilasi ja sitruunanpuolikas, arvaisitko, että vastaukseksi tulee Mallorca? Tai ku-vasta, jossa on kaksi epämääräistä möhkä-lettä, vastaukseksi tulee Coldsinki? Sana viitannee Coldplayn konsertteihin viime ke-sänä. Jos pääkuvat ovat näin viitteellisiä, vastaussanoissa ei saisi olla piiloruutuja. Vaikka miten olisit nuorisomuodin ja -kielen keskiössä, kaikkea ei voi tietää. Varsinkin silloin, kun vastaus sanat eivät ole suomea.

Seitsemän euron hinnalla saa seitsemän ja puoli ristikkoa ja yhden sanalaatikon vas-tauksineen, joten jos tekijät haluavat saada tästä suuren yleisön haluaman tuotteen, kannattanee hiukan viilata sanastoa. Kuten tekijät itsekin toteavat, ostajat ovat osas-toa "yli 55-vuotiaita" enkä oikein usko, että tämä uppoaa siihen ikäluokkaan. Ei sitä sanastoa tarvitse Olavi Virran aikaan viedä mutta veikkaanpa että Charli XCX ei ole ihan joka kodin tuttu.

Uudet ristikontekijät ovat aina tervetullei-ta joukkoon, joten tsemppiä vain näillekin yrittäjille.

Kevättä kohti!

Riitta Rustari

riitta.rustari@ristikkoakatemia.fi

Lähetätkää ristikkoiheisiä kysymyksiä ja mielipi-teitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi